

POCTIVÁ STAVBA

Co se dnes stalo ve stavebnictví a můj pohled na věc.

NEDĚLE 23. SRPNA 2026 VYDÁNÍ Č. 9 6 POLOŽEK DNE 2 VYNÁLEZY PÍŠE OTAKAR HOBZA

Položky dne

3× ČESKO · 3× ZAHRANIČÍ

Nula korun na krajské silnice. Pět hejtmanů chce po vládě vysvětlení

Pět hejtmanů, kteří nejsou z vládního hnutí ANO, se otevřeným dopisem obrátilo na předsedu Asociace krajů Radima Holíše. Chtějí, aby na jednání asociace 7. září přišla ministryně financí Alena Schillerová a ministr dopravy Ivan Bednárik a vysvětlili, z čeho se budou v dalších letech opravovat silnice II. a III. třídy. Stát na ně v minulých letech posílal krajům dvě až čtyři miliardy korun ročně, pro rok 2027 s těmito penězi rozpočet nepočítá. Dopis podepsali Jan Grolich za Jihomoravský kraj, Martin Půta za Liberecký, Petra Pecková za Středočeský, Martin Kuba za Jihočeský a Martin Netolický za Pardubický kraj. Středočeský kraj mluví o výpadku ve stovkách milionů korun. Hejtmani žádají systémové a předvídatelné financování s výhledem na delší dobu. Kolik na údržbu krajských silnic v součtu ročně chybí, dopis neuvádí. Informoval o tom ASB portál s odvoláním na ČTK.

KOMENTÁŘ

Dvě až čtyři miliardy ročně, a napřesrok nic. „Nabyl jsem jistoty, že přestávám rozumět. To odpovídá mým výpočtům, podle kterých jsem se předběhl o asi 17 až 18 let.“ Silnice druhé a třetí třídy jsou ty, po kterých vám na stavbu jezdí domíchávač a jeřáb. Na tuhle politiku se dá dívat jako na vzdálenou věc jen do chvíle, než vám kraj kvůli odložené opravě sníží nosnost mostku na příjezdové trase. Pak vám nedojede plné auto betonu a platíte dvě jízdy místo jedné, případně přeložení materiálu na

menší vůz. Kdo staví mimo město, ať se ještě před podpisem smlouvy podívá, kudy tam bude technika jezdit a jestli na té trase není omezení tonáže. Dopravní dostupnost se do rozpočtu stavby nepíše. Zaplatíte ji stejně.

→ zdroj: ASB portál (<https://www.asb-portal.cz/aktualne/kraje-resi-miliardovy-vypadek-na-opravy-silnic-hejtmani-z-mimovladnich-stran-zadaji-vladu-o-vysvetleni>)

Do roku 2035 má chybět 34 700 lůžek pro seniory. Stavět je zatím nikdo nezačal

Podle analýzy České spořitelny z roku 2025 bude v Česku do roku 2035 potřeba 34 700 nových lůžek v pobytových zařízeních pro seniory, do roku 2040 dalších 14 500 a do roku 2050 ještě 14 000. Už dnes chybí zhruba 17 000 míst v domovech pro seniory a asi 9 000 v zařízeních se zvláštním režimem. V roce 2050 má v zemi žít přes tři miliony lidí v seniorském věku. K tématu se vyjádřil předseda ČKAIT Robert Špalek, text zmiňuje také projekt architekta Davida Krause v Novém Bydžově a vedle domovů pro seniory jmenuje i zdravotnická zařízení a hospice. Kolik takových staveb se dnes reálně připravuje, v jakém objemu se staví a kolik by to stálo, materiál neuvádí. Informoval o tom ESTAV.cz.

KOMENTÁŘ

Číslo 34 700 vypadá jako úkol pro ministerstvo. Je to zakázka pro projektanty a stavební firmy a nikdo je na ni zatím nepřipravuje. Domov pro seniory je něco jiného než bytový dům s cedulkou u vchodu. Má jiné požadavky na šířky dveří a chodeb, na požární úseky, na vzduchotechniku, na plochu hygienického zázemí a na to, aby se do pokoje vešlo zvedací zařízení. Kdo dnes staví rodinný dům a počítá, že v něm dožije, řeší tutéž věc v malém. Ložnice a koupelna v přízemí, sprchový kout bez prahu a schodiště natrasované tak, aby se do něj později vešla plošina, stojí ve fázi projektu skoro nic. Dodatečná

úprava po úrazu stojí desetinásobek a udělá se špatně, protože se dělá rychle a v obydleném domě. Bezbariérovost je nejlevnější, dokud se kreslí.

→ zdroj: ESTAV.cz (<https://estav.cz/cz/14853.chybi-nejenom-bydleni-pro-mlade-a-le-i-pro-seniory-projektanti-ocekavaji-do-budoucnosti-zvyseny-zajem-o-socialni-zarizeni-pro-seniory>)

→ u nás: schodiště

ČHMÚ hlásí deficit 130 až 150 milimetrů. Komisi pro sucho svolaly dva kraje

Ředitel Českého hydrometeorologického ústavu Mark Rieder popsal aktuální stav sucha. Srážkový deficit se pohybuje mezi 130 a 150 milimetry a výstraha před suchem platí prakticky pro celé území státu. Pro srovnání uvádí epizodu z let 2015 až 2018, kdy deficit dosáhl zhruba 500 milimetrů, nasčítal se ale za podstatně delší dobu. Zásadní podle něj do budoucna nebude to, že by přšelo méně, ale to, že se bude víc vypařovat. Vodní zákon ukládá krajům zřizovat komise pro sucho a zpracovávat plány pro sucho, tuto povinnost do něj vložila novela účinná od února 2021 po předchozí suché epizodě. Komisi zatím svolaly dva kraje. Kolik krajů má plán pro sucho hotový, text neuvádí. Informoval o tom TZB-info.

KOMENTÁŘ

Sto třicet až sto padesát milimetrů jsou zhruba čtvrtina toho, co u nás naprší za celý rok. Na stavbě se to projeví dřív a jinde, než čekáte. Jílovité zeminy při vysychání zmenšují objem. Základová spára založená mělko na jílu se pohne, a protože nevysychá všude stejně, pohne se nerovnoměrně. Výsledkem bývá šikmá trhlina nad rohem okna, obvykle na osluněné straně a obvykle v okolí vzrostlého stromu, který půdu vysušuje nejvíc. Druhá věc jsou studny. Když klesne hladina, čerpadlo začne tahat vzduch a písek, a majitel se to dozví až podle zničeného čerpadla a

zakalené vody. Sucho se probírá jako téma pro zemědělce. Pro váš dům je to zatěžovací stav základové konstrukce, který do statického výpočtu obvykle nikdo nedal.

→ zdroj: TZB-info (<https://www.tzb-info.cz/bezpecnost/134953-ted-jde-o-cetnost-vyskytu-extremnich-situaci-v-case>)

→ u nás: sedání stavby

Nová čtvrť u Baku na 198 hektarech. Z 18 000 borovic tam má zůstat 80 procent

Kancelář Zaha Hadid Architects zveřejnila návrh čtvrti Baku Expo City v Ázerbájdžánu na ploše 198 hektarů. Na pozemku roste zhruba 18 000 borovic a plán počítá s tím, že jich osmdesát procent zůstane. Vedle rozšířeného výstaviště a nového kongresového sálu má vzniknout hotel, náměstí, restaurace a obytné čtvrti s byty od jednopokojových po rodinné. Střechy mají být osázené zelení kvůli tepelné izolaci a zachytávání dešťové vody, energie má jít ze slunce a z větru a autoři mluví o materiálech s nižší uhlíkovou stopou. Rozmístění hmot podle nich vychází ze studií větrné pohody chodců, budovy mají fungovat jako větrolam. Čtvrť se má napojit na modernizovanou železniční trať do centra Baku a na letiště. Rozpočet, termín dokončení ani počet budov zdroj neuvádí. Informoval o tom Parametric Architecture.

KOMENTÁŘ

Osmdesát procent stromů má zůstat. Taková věta se v prezentaci čte hezky a na stavbě se plní špatně. Vzrostlý strom obvykle nezabije motorová pila, ale jízda techniky po kořenové zóně, navážka zeminy k patě kmene a snížení hladiny podzemní vody při hloubení. Strom to nedá najevo hned. Uschne za tři až pět let, tedy dávno po kolaudaci a dávno po fotografiích do katalogu. U rodinného domu jde o totéž ve zmenšeném měřítku. Kdo si na parcele chce nechat starou lípu nebo ořech, potřebuje v

projektu vyznačenou ochrannou zónu, oplocení, které tam vydrží celou stavbu, a zákaz skládky materiálu pod korunou. Napsat do smlouvy, že se strom zachová, nestačí. Rozhoduje se to v prvním týdnu po předání staveniště.

→ zdroj: Parametric Architecture

(<https://parametric-architecture.com/zha-unveils-baku-expo-city-2030/>)

→ u nás: hydrogeologický průzkum

Útočiště v ekvádorském pralese stojí na koších s kamením, aby se nemuselo kopat

Ateliér Minqa dokončil v roce 2026 v ekvádorském Pedro Vicente Maldonado stavbu o ploše 53 metrů čtverečních na prudkém svahu v deštném lese Chocó. Nosnou kostru tvoří přiznaný teak z místní produkce, vnější obklad je z ohořelého dřeva, které má v trvale vlhkém prostředí vydržet déle. Místo výkopů a betonových základů stojí objekt na gabionech, tedy na drátěných koších vyplněných říčním kamenem, takže se do nerovného svahu zasahovalo minimálně. Jednotlivé díly se vyrobily předem a na místě se jen sešroubovaly, protože přístup na pozemek je obtížný a prší tam hodně. Za návrhem stojí Michael Benitez a Adriana Armendariz s týmem. Cenu, dobu výstavby, statika ani skladbu střechy zdroj neuvádí. Informoval o tom designboom.

KOMENTÁŘ

Koše s kamením místo betonového základu jsou u nás vidět na opěrných zdech, u domu skoro nikdy. Má to důvod. Náš mráz a nezámrzná hloubka si žádají něco jiného než ekvádorský prales. Přenosná je ta úvaha, ne to řešení. Na prudkém svahu je nejdražší položkou zemní práce a odvoz výkopku, takže každý kubík, který se nemusí odvézt, je ušetřená faktura. Druhá věc je předvýroba. Když se konstrukce sešroubuje z dílů vyrobených v hale, ubude na místě přesně ta část práce, která se nejhůř kontroluje a nejčastěji

se odbývá. Pak ovšem přijde prozaická otázka, na kterou v katalogu odpověď nenajdete. „Elektriku máš v Praze.“ Krásný pozemek na svahu bez přípojek umí vyjít draž než rovná parcela v ulici.

→ zdroj: designboom

(<https://www.designboom.com/architecture/minqa-atelier-charred-timber-refuge-ecuador-choco-forest/>)

→ u nás: dřevokazné houby

Dům bez chlazení nasaje v horkém vlhkém létě sedm až devět kilo vody denně

Americký odborník na stavební fyziku Allison Bailes se v textu z 21. srpna ptá, co se stane s velmi těsným a dobře zatepleným domem na jihovýchodě USA, když ho majitel na léto opustí a vypne chlazení. Vnitřní teplota podle něj vystoupá ze zhruba čtyřiceti stupňů ke čtyřiceti, přičemž rosný bod venkovního vzduchu se tam v létě drží mezi jednatřiceti a šestadvaceti stupni. U domu s průvzdušností jedné výměny vzduchu za hodinu při padesáti pascálech vychází jeho výpočet sedm až devět kilogramů vody denně, které do konstrukce přinese samotné netěsnostmi prosáklý vzduch. Následkem je podle něj vysoká pravděpodobnost růstu plísní. Text je úvahou nad stavební fyzikou, ne měřením na konkrétním domě, a žádná naměřená data neuvádí.

KOMENTÁŘ

Jihovýchod USA není Česko a rosný bod přes dvacet stupňů u nás týdně v kuse nevydrží. Mechanismus je ale stejný a u nás se projeví na jiném místě. Těsný dům se stane rizikovým ve chvíli, kdy do něj přestane někdo chodit a přestane se v něm větrat. Vidím to hlavně na dvou situacích. Novostavba, která přestojí zimu rozestavěná a zavřená, se stavební vlhkostí z betonu a z omítek uvnitř. A chalupa zateplená jako rodinný dům, do které se jezdí jednou za měsíc. V obou případech se plíseň objeví v rohu za skříní na severní stěně, tedy tam, kde je

povrch nejchladnější a kam se nedostane vzduch. Rekuperace vypnutá kvůli úspoře ušetří pár set korun za zimu a připraví práci malíři.

→ zdroj: Energy Vanguard

(<https://www.energyvanguard.com/blog/can-an-unconditioned-house-survive-a-humid-climate-summer/>)

→ u nás: rosný bod

Rakouský stavitel chce obvodovou stěnu patrového domu skládat z lehkých dřevěných dílců

Vícepodlažní budova stojí na nosné kostře a stropních deskách. Obvodová stěna se pak obvykle vyzdívá nebo odlévá až na místě. Trvá to, hmota musí nejdříve vytvrdnout, na patře nad zemí se s ní pracuje pomalu a hotová stěna přidá konstrukci hmotnost, kterou musí kostra unést.

Zápis skládá obvodovou stěnu vícepodlažní budovy z lehkých dílců vyrobených předem, které se na kostru montují hotové. Dílce obsahují dřevěné prvky, konkrétně svíslé sloupky a vodorovné hranoly. Stěna se přitom podle zápisu smí na přenášení zatížení podílet, nemusí být jen výplň mezi stropy. Základní nosnou strukturu budovy dál tvoří kostra se stropními prvky a lehká stěna se na ni váže.

Přihlásila to PORR Bau GmbH, rakouská stavební společnost, a zápis běží v Rakousku. Rodina dokumentu zatím žádnou další zemi nemá. Chráněné je uspořádání celku, tedy nosná kostra se stropními prvky a k nim obvodová stěna z lehkých dřevěných dílců. Zápis neuvádí rozměry dílců, žádnou hodnotu tepelného odporu, žádnou požární klasifikaci, ani do kolika podlaží se to má používat. Nepopisuje také, čím se dílec ke kostře kotví.

→ spis: AT 18785 U1 na Espacenet

(<https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=pn%3DAT18785U1>)

→ u nás: patent a užitný vzor

→ FÁZE: ZAPSANÝ UŽITNÝ VZOR

→ přihlásil: PORR Bau GmbH

Sonda projíždějící potrubím má hledat únik dvěma mikrofony otočenými proti sobě

Únik na tlakovém potrubí pod zemí je slyšet dřív, než je vidět. Voda protlačovaná otvorem šumí a to šumění se šíří potrubím i vodou v něm. Odposlech z povrchu ale funguje jen tam, kam se dá na trasu dostat, a čím je potrubí hlouběji a ulice hlučnější, tím je určení místa nepřesnější. Kopat se pak musí na několika místech.

Zápis popisuje sondu, která projíždí potrubím zevnitř a cestou poslouchá. Tělo sondy má přední stranu ve směru jízdy a zadní stranu obrácenou proti němu. Na přední straně je nejméně jeden podvodní mikrofón namířený po směru jízdy, na zadní straně nejméně jeden namířený proti směru jízdy. Právě dvojice mikrofónů otočených na opačné strany je to, co má podle zápisu polohu možné netěsnosti určit.

Přihlásila to ROSENXT Holding AG se sídlem ve Švýcarsku a přihláška je zveřejněná v Belgii. Rodina dokumentu zatím žádnou další zemi nemá. Chráněné je uspořádání sondy a orientace mikrofónů, ne způsob vyhodnocení záznamu. Zápis neuvádí, na jaké průměry potrubí to míří, jak rychle se sonda pohybuje, s jakou přesností dokáže místo určit, ani jestli se to zkoušelo na provozovaném vodovodu.

→ spis: BE 1033292 A1 na Espacenet
(<https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=pn%3DBE1033292A1>)

→ u nás: patent a užitný vzor

→ FÁZE: ZVEŘEJNĚNÁ PŘIHLÁŠKA

→ přihlásil: ROSENXT HOLDING AG